Hoorzitting Commissie Onderwijs – Conceptnota lerarenopleiding

Vlaamse Hogescholenraad

Lerarenopleidingen versterken

Visie hogescholen bij de conceptnota

Johan Veeckman, voorzitter VLHORA

Algemene aandachtspunten

- Nood aan promotie voor het lerarenambt i.f.v. dalend aantal instromers
- Superdiversiteit en complexiteit in de maatschappij vraagt een goed schoolteam en goed voorbereide leraar
- Hervorming secundair onderwijs heeft invloed op de lerarenopleiding
- Loopbaanpact heeft invloed op de aantrekkelijkheid van het beroep van leraar

Bouwstenen conceptnota

Vlaamse Hogescholenraad

- Versterkte instroom
- Wervende kwalitatieve lerarenopleidingen: door o.a.
  - Lerarenopleidingen op bachelor- en masterniveau (inschaling Vlaamse Kwalificatiestructuur)
  - Met een traject voor (generatie)studenten en een traject voor zij-instromers
- Transitie lerarenopleidingen en transparantie landschap; divers en flexibel aanbod
- Noodzaak praktijkgericht (vak)didactisch onderzoek

Versterkte instroom

- Verplichte instaptoets voor geïntegreerde lerarenopleidingen hogescholen is in volle ontwikkeling
  - Volgende stap: afname toets bij studenten ná inschrijving in de lerarenopleiding bij de start academiejaar 2016-2017
  - Mogelijke gevolgen van deze toets op kwaliteit en kwantiteit?
- Maar vooral: sterke uitstroom uit de lerarenopleidingen hogescholen nog versterken – eerder meermaals positief beoordeeld
  - Visitatie Specifieke Lerarenopleiding (2012)
  - Visitatie Bachelors kleuter, lager en secundair onderwijs (2007, 2014-2015)

Kwalitatieve lerarenopleidingen inschaling Vlaamse Kwalificatiestructuur 6 en 7

- Inschaling bevordert internationale afstemming en erkenning van diploma's (VKS gelinkt aan European Qualifications Framework) en maakt uitwisseling over de landsgrenzen heen beter mogelijk

- Oplossingen voor andere profielen nodig – VKS 5 & 4
  - Nieuw profiel op niveau 5 in de hogescholen (voor huidige leraar praktijkvakken)
  - Belang van een schoolteam
  - Voorbereidingstraject ontwikkelen voor wie enkel diploma SO heeft

Wervende kwalitatieve lerarenopleidingen: traject voor (generatie)studenten en traject voor zij-instromers

- Uitzicht op een sterk diploma, wervend voor alle doelgroepen van de lerarenopleiding
- Belang flexibel en aantrekkelijk aanbod
  - Gevarieerde werkvormen
  - Kansen voor EVC – EVK
  - Afstandsonderwijs, e-learning, enz….m.a.w. flexibele trajecten
- Hogescholen hebben reeds uitgebreide ervaring hiermee en zetten er verder op in samen met de expertise CVO's
- Goede definitie van zij-instromers nodig
- Vragen bij voorgestelde studieomvang van zij-instromers
- Loopbaanperspectieven via zalmtrajecten voor Ba en BanaBa
- Verkorte trajecten voor masters

Transitie lerarenopleidingen en landschap (1)

- Inschaling op niveaus 7, 6 (en 5 voor bijkomend profiel) → decretale eindverantwoordelijkheid bij hogescholen en universiteiten
  - Expertise praktijkgericht en vakdidactisch wetenschappelijk onderzoek
  - Vertaling van recent wetenschappelijke inzichten naar de opleiding
  - Maakt schaalgrootte en daardoor (o.a.) gerichtheid op specifieke vakdidactiek mogelijk, wat nu eerder een leemte is in de SLO's van de CVO's
  - Pleidooi, conform conceptnota, om de samenwerking in onderzoek inzake vakdidactiek tussen hogescholen en universiteiten te verankeren
  - Integratie van de kwaliteitszorg voor deze SLO-opleidingen in de hogeschool/universiteit

Transitie lerarenopleidingen en landschap (2)

- Pleidooi voor organisatiemodel conceptnota met beperkte complexiteit: integratie SLO CVO's in hogescholen, samenwerking met universiteiten
  - Meeste kans op duidelijke en volwaardige plaats voor alle personeel i.f.v. statuut, opleidingsniveau,…
  - Gaat versnipperde opdracht voor de medewerkers en versnippering van expertise tegen
  - Reeds verregaande samenwerking HS – CVO's voor HBO5
  - Verhogen van het flexibel aanbod in de HS door integratie knowhow CVO's en de diverse trajecten
  - Beperken van het aantal aanbieders en meer transparantie

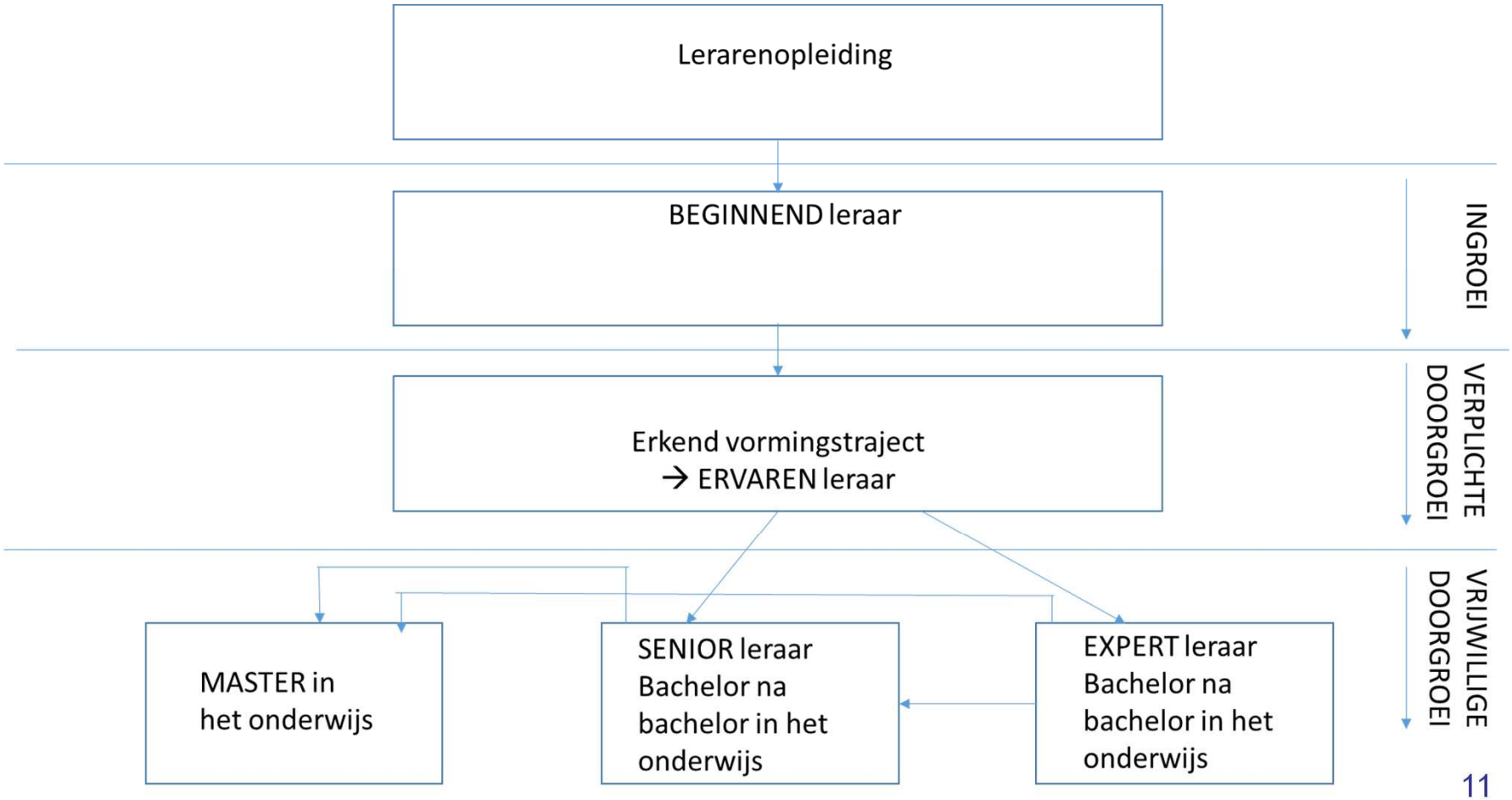
Transitie lerarenopleidingen en landschap (3)

- Voorstel: op de vestigingsplaatsen CVO alleen zij-instromers en geen traject(generatie)studenten
- Indien model 2 : CVO's worden doorgeknipt in deel universiteit en deel hogeschool, die zelfs tot een verschillende associatie kunnen behoren
- Problematiek personeel, infrastructuur,…
- Zorg voor CVO's: schaal, voortbestaan, financieel,..
- Zorg bij integratie: sociaal passief, financiering in HS en/of universiteit; nog veel vragen

Aanvullend: ook de loopbaan van de leraar telt

- Competentieontwikkeling als integraal onderdeel van de loopbaan
- Nood aan goed uitgewerkt professionaliseringsbeleid in het kader van verdere ontwikkeling van startcompetenties
- Sterke link tussen lerarenopleidingen, nascholing en vorming voor het werkveld
- Nood aan een verdere uitwerking naar horizontale en verticale functies evenals functieprofielen waar leraren kunnen naar groeien tijdens hun loopbaan, cfr voorstel VLHORA
- Voldoende werkzekerheid en haalbare opdracht voor beginnende leraar

Voorstel groei loopbaan

Conclusies en aanbevelingen

- Hogescholen ondersteunen de beleidsbeslissingen met betrekking tot het niveau en de plaats van de lerarenopleidingen
- Oplossingen moeten worden uitgewerkt voor noodzakelijke profielen op niveau 5 en een voorbereidingstraject voor wie enkel diploma SO (niveau 4) als zij-instromer heeft
- Aandacht voor de vestigingenproblematiek
- Voor het vorm geven van een flexibel en aantrekkelijk aanbod zijn ook flexibele arbeidsvoorwaarden voor het personeel noodzakelijk
- Geen sociaal passief voor de hogescholen

Conclusies en aanbevelingen

- Een adequate financiering bij integratie conform de huidige financiering van de lerarenopleiding in de hogeschool
- Een eenvoudig organisatiemodel verdient aanbeveling, zal de transparantie verhogen en diverse en flexibele trajecten toelaten; de voorkeur gaat uit naar het model in de conceptnota
- De expertise van de lerarenopleidingen kan ook verder ingezet worden voor ondersteuning van de noodzakelijke professionalisering tijdens de gehele loopbaan van de leraar